

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Videken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 27f.

TOLLHEGYEN.

— július 24.

(Eötvös) Eötvös Károly határozottan vénül. Meglátszik az tegnap tartott programbeszédén, amelynek ellenmondásai, emlékeztetének gyöngülésére valló részeit derekasan kimutatja a sajtó. De meg hazudozik is az öreg! Azt mondotta, hogy neki mondta volna Deák Ferenc: „Örködjetek, nehogy a haza mágnások és papok kezébe jusson!” Deák Ferenc, a ki — mellesleg mondva — a 67-iki miniszteriumába négy mágnást juttatott be, gróf Andrássy Gyulát, a miniszterelnököt, báró Wenckheim Bélát, gróf Mikó Imrét és gróf Festetics Györgyöt, ilyen számárságot egyszerűen nem mondhatott. Jól tudta a haza bölese, hogy 1848 után osztályuralom Magyarországon nem lehetséges. Inkább úgy áll az ügy, hogy Eötvös ur egy régi fogásával élt a mostani nemzeti uralom megrágalmazására. Egyszer nem létező, máskor rég meghalt és így vele nem szembesíthető alakokat szokott... korona-tanukul előrán-gatni. Az aggkori hanyatlással jár a kopott fogások felujjítása is. A „mágnás” Wekerle és vele együtt az egyházpolitikában oly ekszponált állást elfoglalt gróf Andrássy Gyulára azonban még akkor sem illenek a mondás, ha Deák Ferencetől eredt volna. De talán nem is Deák Ferenc mondta ezt Eötvös előtt, hanem a híres Brunkala-pör... Lakatos llonája!

(Polónyi golyója.) A mult héten már azt hitte mindenki, hogy Polónyi megbukik.

Legszívesebben azok hitték, akik már régen számítottak erre az eshetőségre. Hiszen, hogy Polónyin kívül más is van még Magyarországon berkeiben, aki az igazságügyi tárcát nem veti meg, az körülbelül bizonyos. Olyan holló mindig akad, aki a másik szájából kiessett sajtót szívesen megeszi. Azt mondják, a szerepeserére történt is már némi előkészület. De ekkor ugyanaz történt, ami Stendhal elbeszélése szerint Talaveránál történt. Két tiszt vezényelt egy üteget. Egy golyó leteríti a kapitányt.

— Jó, — mondja a hadnagy — most én leszek a kapitány.

— Még nem, — felel a kapitány és talpra áll — egy golyótól nem halok meg.

Polónyi se halt meg attól az egy golyótól. Különösen azért, mert azt a golyót kan-csal cüllövök röpitették ki.

(Az uzsorás) Élt valamikor egy jellemtelen gazember, amilyen annyi van a XX. században és mivel óriási volt a konkurrencis, nem igen tudott úgy élni, amint szeretett volna. Próbálkozott mindennel, de semmi sem ment jól, megpróbálta tisztességesnek lenni: ebbe bukott bele leghamarabb és legerősebben. Aztán gondolt egyet: szövetségre lépett a sátánnal, ez támogatását, ő pedig holtá után a lelkét kötötte le. Most már feomálisan ment minden. Olyan uzsorakamatot szedett a szegény és buta emberekől, hogy azok sirtak bele: de neki baja nem történhetett. Ott állt háta mögött a védőangyala: a sátán. A gaz uzsorás annyi

gonoszsgot követett el, annyi ártatlan embert csapott be, hogy a sátán is megijedt és siettette az ígért beváltását. Az uzsorás meghalt, a sátán eljött a lelkéért — de ez a gazember még őt is becsapta: t. i. nem is volt neki lelke!

Legyünk praktikusok.

— július 24.

A proletáriátus egyre növekedik nálunk. Napról-napra több azoknak a szerencsétleneknek a száma, akik kenyeret, munkát, foglalkozási kört kérnek tőlünk, mert az a munkakör, amelyre a képesítést megszerezték, már be van töltve.

A proletáriátus kérdése föltétlenül egy másik kérdés fölvetődésével jár. Ez a másik kérdés a pályaválasztás kérdése. Az ilyen nagy horderejű kérdések taglalásánál, amelyek életbevágóak, mindig a gyakorlati eredmények és tapasztalatok érveit kell figyelembe venni és sohasem az elméleti argumentumokat, bárminő szépek és tudósak is legyenek egyébként ezek. A pályaválasztás kérdésénél pedig mit mutatnak a gyakorlati eredmények? Ha szétnézünk azon a szellemi proletáriátuson; amelyet az utolsó évtizedben a mi iskoláink termeltek, meg kell döbennünk az elénk táruló képen.

Az iskola produktivitása itt valósággal abban merült ki, hogy egész

Sirok között.

Tavaszi nap. A szegényes
Sirok közé mi üz, kerget?
Tán az hogy a kis madárka
Legelőbb itt énekelget?

Ide küldi a napsugár
Első fényes ragyogását,
Itten fakad legelőször
Tavasszal az üde pázsit.

Legelőbb a jeltelen sirt
Csókolja az enyhe szellő
Legelőször ide mosolyog
Az égről a bárányfelhő.

A mije van a tavasznak,
Mind csak ide pazarolja,
A jeltelen, az elhagyott
Rácsozatlan sirhalomra.

Amodébb a diszes kripta,
Belül milyen sötét, rideg.
Ki lent pihen, a tavasznak
Lehelletét nem érzi meg.

Nem érez itt színt, verőfényt,
Nem szól madár éneke sem.
Szegény halott, ki lent pihensz
Meghaltál te kétszeresen.

Milyen zöld a jeltelen sir,
Hogyan csillog, fénylik amott,
Nem azt, téged siratlak én
Oh, te szegény gazdag halott!

A „Szabadság”-nak írta:

Feleki Sándor.

Manőver.

Írta: Zöldi Márton.

A „Szabadság” eredeti tárcája.

Voják Józsefet félelmetesen okos embernek tartották. Kisvárosban mindig nagy respektusnak örvendének azok, akik vagyont tudnak szerezni.

És méltán. A vagyonszerzés, akármi-lyen ideálisan vélekedünk is, a szellemi kvalitásokon kívül szorgalmat, önmegtartóztatást és energiát feltételez. Voják József egyszerű pékmestertől küzdötte fel magát a félmillimosok rangosztályába. Csodálatos üzleti leleményessége volt. A házat telket, tanyát, a mit vásárolt, mintha áldás vette volna körül. Rohamosan emelkedett az értéke.

És folyton vásárolt. Egyszer nagyot néztek az emberek. Ez akkor történt, mikor Voják József egy félig rombadólt várkastélyt vett meg, aztán nagy költséggel kitataroztatta.

— Ebbe belebukik, mondották az emberek.

Ötvenezer forintot nyert rajta. Már mikor megvette tudta, hogy kinek fogja eladni.

Általában szeretett amatőröknek eladni egy-egy szép tanyát, gyümölcsösöt, villát. Az amatőrök jobban fizetnek. Azok a poézisért is pénzt adnak.

Ezt Voják József nagyon jól tudta. Ámbár benne nem volt egy poétikus vonás sem. Hüvös, józan volt mindenben. Még a közügyek megítélésében is.

A mi közügyeket illeti, érdeklődése csak platonikus volt. Ő maga sohasem vállalt semmi tisztséget. Az ilyesmi idő és pénz pazarlással jár. Még a képviselő-választásoknál és csak akkor adta le a szavazatát, ha kocsin jöttek érte és ha nagyon ráért.

Épp ezért mindenki megfoghatatlannak találta, hogy egyetlen fiát, Istvánt a katonai pályára adta. Huszárnak. Ez tudvalevőleg nem olcsó mulatság. De Voják különösen belevásárolt a huszárságba. A fiu már hadnagy korában ugyancsak dobálta a pénzt. Az öreg rövid két év alatt háromszor fizette ki a hadnagy ur adósságát.

Azán jótékony szünet következett. István vagy másfél esztendőig szolidul mutatkozott, beérte az apanázsával. De jól mondja a római filozofus Szeneka, hogy a szelidített vadállatnak nem szabad hinni. Mikor Voják

generációkat nevelt — az éhenhalásnak.

Méltóztassék csak megfigyelni azokat az életpályákat, amelyekhez az utat épen az iskola jelöli meg. Ezek az életpályák csupa nyomorúsággal intenek felénk; gond, vesződség, nyomor jelzik e pályák mértföldköveit.

Nem akarunk e cikk keretében a bizonyító példák egész rendszerével szolgálni, csak épen a mindennapi élet szembevetőbb példáit idézzük, hogy egy csekélyke, de annál intenzívebb fény-sugárral rávilágítsunk az iskola által megjelölt és mintegy ránk kényszerített pályák hiányaira.

Ott vannak a tulzsufolt orvosi, ügyvédi és hivatalnoki pályák.

Nem akarunk beszélni a tanítói és tanári pályákról, amelyekről köztudomásu, hogy egyetlenegy megüresedett tanítói, vagy tanári kathedrára százszámra akad pályázó.

Ha szétnézünk azon a szellemi proletáriátuson, amelyet az utolsó évtized termelt, ijedten kell kérdeznünk, hát milyen pályát kell választania az életküzdelembe induló ifju nemzedéknek? Nos, erre a kérdésre megvan a felelet magában a kérdésben. Csak ezeket a pályákat nem szabad választani. Van ezeken az élethivatásokon kívül a megélhetési utaknak, pályáknak egy egész csatorna hálózata, amelyeken mind a boldogulás révébe juthat az ember.

A pályák megválasztása dolgában talán nem árt, ha kissé tanulmányozzuk azon országok viszonyait, ahol nincs proletáriátus, vagy ha van is, de nem jöhet számba. Nem kell tulmenni a kontinensen, itt van Németország! A németek praktikus érzése nem tűri azt, hogy éhenhaló orvosok, pályázati reménységek sovány malasztján élő tanítók, hivatalnokok tapossák az egymás tyukszemét akkor, amikor an yi tisztos pálya van, amelyen igen jól boldogulhat az ember. Ott van az ipari pályák légiója, a gazdasági és keres-

kedelmi foglalkozások ezer felesége. A német józan gyakorlati érzéssel felismerte e pályák új kincseshányáját és feléje terelte a maga új generációit. Ott van követendő példának a brit szigetország, a hatalmas Anglia. Vajjon min alapult állampolgárainak jóléte s önnömagának is hatalma ha nem azon, hogy az ipari és kereskedelmi ágak fontosságát felismerte. Hanem mi urhatnám nemzet vagyunk. Nekünk derogál az, hogy fiainkat iparosoknak, vagy kereskedőknek neveljük. Minket elkápráztat az üres cím, a foglalkozások uri máza s nem jut eszünkbe, hogy mikor ezek elnyerésére buzditják fiainkat, akkor voltaképpen eljegyezzük őket a nyomorúságnak.

Az állam, a társadalom karöltve a szülőkkel, igyekezzék praktikus pályák felé terelni az ifjut, akkor sok olyan nagy kérdés is meg volna egyszerre oldva, amelynek megoldása ma magára az államra is súlyos feladatokat ró. Így ezek közül való az is, hogy miként is lehessen kielégíteni a sok éhes diplomás embert?

A pályaválasztás nehéz kérdéseinek tehát csak lehet az egyetlen okos utmutatás, ha oda irányítjuk ifjuságunkat a gyakorlati életpályák felé. Legyünk praktikusok!

Politikai hírek.

= Az osztrák magyar kiegyezés.
Bécsből jelentik: Beck báró miniszterelnök elnöklésével ma sokáig tartó minisztertanács volt, amely behatóan foglalkozott a magyar kiegyezés kérdésével, amelyről a miniszterelnök holnap referál a királynak.

A forrongó Oroszország.

Csend és nyugalom.

(Távirati jelentések.)

— július 24.

Az a látszólagos zavar, amelyet az Oroszországból érkező jelentések a Duma feloszlásának hatása alatt el-

rultak, — úgy tetszik, — eltűnt egészen és a kitörni készülő izgatottságot komor, szinte kísérleties csend és nyugalom váltotta fel. Legalább látszólag és egyelőre. A közeli napok lesznek hivatva bebizonyítani, hogy ez a nyugalom mindvégig — állandó marad-e ezután.

Mai távirataink itt következnek:

Odessa, július 24.

A fosztogatók által megkísrített program rendezése ma csak jelentéktelen kárt okozott. Több üzletet kiraboltak és egyes ablakokat bevertek. De a rendőrség és katonaság erélyes közbelépése megakadályozta a zavargások kiterjedését. A lakosság izgalma csillapult.

Odessa, július 24.

A zsidó lakosság közt nagy az izgalom, mert a délután folyamán három külvárosi utcában nagy számú boltokat és házakat raboltak ki és a kozákok azzal fenyegetőztek, hogy a Prokosovszkaja utcában, ahol egy kozákokat délelőtt megölték, *legyilkolják az összes zsidókat az éj folyamán.*

Pétervár, július 24.

Cári ukáz rendelete szerint a birodalmi tanács ülését bezárják és 1907. év március 5. ére hivatják újra egybe. Egy másik cári ukáz kihirdette a Don melletti kozák területre az *ostromállapotot.*

Pétervár, július 24.

Az állomásokon minden *nyugodt.* A forgalom rendes. A lapnak az a híre, hogy az állomásokon általános sztrájk ütött ki, *valótlan.* Pétervárott minden nyugodt. A vidékről érkező hírek szerint a дума feloszlását mindenütt *nagy nyugalommal* fogadták és sehol sem voltak zavargások.

Páris, július 24.

Az *Echo de Paris* jelenti Londonból, hogy elterjedt az a hír, hogy az orosz nagykövet Cambell Bannermannak az interparlamentáris konferencián tartott megnyitó beszédében *mondotta e szavakat.* A дума meghalt! Éljen a дума! neheztelésének adott kifejezést a külügyi hivatalban.

Páris július 24.

Pétervári jelentések szerint arról értesülnek a lapok, hogy Nikolajevics

István főhadnagy lett, ismét adósságokat kellett csinálna. Az öreg ismét az előtt a dilema előtt állott, hogy vagy követelni kell a fiával, vagy kifizeti az adósságot.

Ez egyszer még az utóbbira szánta el magát, de elhárította, hogy utoljára. Meg is mondta a fiának.

— Annak semmi értelme sincs, hogy keservesen szerzett vagyonomat oktalannul elprédáld. Ha meg nem bocsulod magadat, jöhetsz haza megyei írnoknak.

Azzal haza utazott. Félévig rendesen ment a dolog, de aztán ismét prezentáltak neki néhány váltót. Az öreg nyugtalanul járt fel s alá szobájában. Félóra után döntött, aztán kiment a vasutra és elutazott Erdélybe, abba a városba, a hol a fiu szolgált.

Inkognitó érkezett s még az este felkeresett egy hírdt örmény uszorást. Így szólt hozzá:

— Uram, akar ön rizikó nélkül készpénzben ezer forintot keresni?

A válasz igenlő volt. Még olyan uszorás nem termelt, a ki hasonló ajánlatot ridegen visszautasított volna. Az öreg Voják kitett az asztalra huszezer forintot és így szólt:

— Ezt a pénzt aprónként kölcsön fogja adni Voják István főhadnagy urnak, a kinek mellesleg szólva, én vagyok az apja.

— Ugy kell intéznie a dolgot, hogy legalább hatvanezer forint áru váltót szerez tőle. Ha többet, annát jobb.

— Értem.

— A váltók természetesen az én tulajdonomat fogják képezni. Mihelyt átadja, azonnal leolvások önnek ezer forintot készpénzben.

— Meglesz . . .

Mindezt hamarosan írásba foglalták s az öreg Voják haza utazott. Számítása egyszerű, logikus volt. Az uszorás egyszerre fogja a váltókat prelni s akkor ő megjelenik s beváltja a váltókat a főhadnagy anyai örökségének terhére. Így abból megment negyvenezer forintot, aztán kvietáltatja a fiát s otthon majd elbánik vele.

Egész nyugodtan várta a fejleményeket. Mintha üzletről lenne szó. Nem jó üzlet, de valamit mégis meglehet menteni a kárból.

— Félév múlva ismét megjelent az erdélyi helyőrségi városban az örmény uszorásnál.

— Hogy állunk? kérdezte.

— Rosszul, hangzott a savanyu válasz.

— Hogy érti ezt?

— Ugy hogy az ön fiának összesen ötszáz forintot tudtam kölcsön adni.

— És milyen váltót szerzett tőle?

— Ezer forintosat. Nem mertem többet kérni.

— Jól van. Csak várjunk.

De bizony hiába vártak. A főhadnagy félévig nem jelentkezett az uszorásnál. Mi lelte? kérdezte az uszorás aggodalommal eltelve.

Megtudta. A főhadnagy egy szegény leánynak udvarolt s ez távol tartotta a zajosabb, költségesebb multságoktól. Ezt meg is írta az öreg Vojáknak. Így végazte levelét:

„Az ön fiával nem lehet semmire sem menni. Képzelve, a váltó lejáratnál háromszáz forintot fizetett a zsoldjától.”

Az öreg Vojáknak megcsillant a szeme. Ismét elutazott Erdélybe, ahol töviről-hegyire megtudta. Ki az a szegény leány, a ki fia jellemét úgy alakította.

Ugy intézte a dolgot, hogy a leánynyal négyszem között találkozott. Szegény árva leány volt, ki zongoraleckékből élt.

— Kisaszony, mondotta, a leányom zongoraleckét óhajt önnél venni.

— Kérem.

— De nekem egy kis skrupulusom van.

— Mi az?

— Azt hallottam, hogy önnek egy fess főhadnagy udvarol.

— Bocsánatot kérek, mondotta a leány energikusan, ahoz se nekinek semmi köze s ha ön kétkedik tisztességemben . . .

— Isten ments! De a világ, tetszik tudni, a világ Egész más, ha az a főhadnagy a vőlegénye lenne . . .

Miklós nagyherceget rövid időn belül diktátorrá fogják kinevezni. Muranzeff, a дума volt elnökét a cár magához rendelte. Muranzeff még ma Peterhofba megy.

Páris, július 24.

A községi tanács elhatározta, hogy a дума iránt érzett testvéri rokonszenvének újólag kifejezést ad és reméli, hogy az orosz kormány alkalmazta intézkedés az oly nehezen sujtott nemzet politikai életét nem fogja még sivárabbá tenni.

London, július 24.

Londonból táviratozzák: Beavatott forrás szerint Vilmos német császár a közte és Miklós orosz cár között történt titkos megállapodás értelmében beavatkozik Oroszország belügyeibe. A forrás azt is tudni véli, hogy Vilmos német császár már a mozgósítást is elrendelte.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 24.

Tizenöt képviselő és a miniszterelnök jelenlétében nyitotta meg Justh Gyula a képviselőház mai ülést, a melynek napirendjére pedig a honvédelmi tárca költségvetése is ki van tűzve. Érdekessége tehát lenne az ülésnek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után jelenti az elnök, hogy Lengyel Zoltán szabadságot kér.

A ház a szabadságot megadja.

Elnök bemutatja ezután az irományokat, a melyek illető bizottságaik elé utasítottak.

Következik a napirend keretében az új indemnitás tárgyalása.

Hoitsy Pál előadó: Kéri az indemnitás megszavazását, hogy egy újabb exlex elkerülhető legyen és utal arra, hogy a költségvetés megszavazásával az indemnitás úgy is hatályát veszti.

Mihályi Tivadar: Miután a kormány iránt bizalommal nem viseltetik és miután új indemnitás nyújtását szükségtelenné tartja, a javaslatot nem fogadja el.

— Nem lehet . . .

— Miért?

— Rögtön.

— Bizonyos ön abban?

— Egész bizonyos.

Az öreg zsebébe nyult s kiolvasott az asztalra huszonnégyezer forintot.

— Nohát itt a kaució, tessék hozzá menni!

A leány arca hirtelen kipirult. Nem tudta elképzelni hirtelen, hogy mi történt. Az első impulzusnak engedve, sértődötten mondotta . . .

— Uram, önnek nincs joga . . .

— Az öreg közbe vágott . . .

— Kérem, kérem, semmi sértegetés.

Ilyen közeli rokonok között . . .

— Közeli rokonok?

— No igen, én vagyok tudniillik az István apja.

Még az este az öreg Voják leszámolt az örmény uszorással.

— Önnek alku szerint összesen ötven forint jár.

— De kérem . . .

— Jaj miért nem ügyeskedett?

Az uszorás zsebvágta az ötven forintot és szomorúan rázta a fejét.

— Nem mennek az üzletek, sehogysem mennek . . .

Több szónok nem lévén, az elnök a vitát bezárja.

Következik a szavazás.

A ház a javaslatot általánosságban elfogadja.

A részletes tárgyalásnál az előadó a címhez módosítást ajánl, a mihez a ház hozzájárul és a javaslatot részleteiben is elfogadja.

Elnök a javaslat harmadszori olvasását a holnapi ülés napirendjére tűzi ki.

Következik a honvédelmi tárca költségvetése.

Semsey László előadó részletesen ismereti a tárca költségvetését. A honvédelmi tárca költségvetése negyvenhárom millió koronát tesz ki, a mi a további költségvetéssel szemben 517,000 korona többletet, azaz emelkedést jelent. Kéri a költségvetés elfogadását.

Hodzsa Milán: Fonáknak és képtelennek tartja azt a helyzetet, hogy a parlament jelenleg csak a honvédséggel foglalkozhat, míg a közös hadsereg egészen a delegációk hatásköre alatt áll. Kárhóztatandónak tartja, hogy nálunk a legmagasabb katonai méltóság elérhetetlen a tehetség számára, ahhoz születni kell. Pedig tudjuk az orosz-japán háborúból is, hogy milyen veszedelmet rejt magában a született hadvezérek tehetetlensége. A honvédségben az önálló magyar hadsereg embrióját látja, hanem azért a katonaságtól távol tartandónak vél minden politikát és ezért látja szükségesnek, hogy a választásoknál katonaságot ne alkalmazzanak a rend fenntartására. — Kívánatosnak tartja, hogy a tisztikar kivetkőztesse az arisztokratikus jellegéből és hogy úgy a tisztiek, mint a legénység bánásmódja legyen emberségesebb. Végül követeli, hogy tisztizsolt ne alkalmazzanak katonákat, hanem egyszerű cselédeket. A katonai büntetőjogról szólva, azt nemcsak elavultnak, de egyenesen vérlázítóknak mondja. Annyiszor ígérték már e törvény reformját, hogy senki sem hisz többé benne. Kéri a minisztert, hogy tegyen valamit ebben a kérdésben. A költségvetést nem fogadja el.

Bakonyi Samu: Mindenekelőtt kötelességének tartja a ház színe előtt reflektálni azokra a támadásokra, melyek a függetlenségi pártot érték. A függetlenségipárt elveinek teljes fenntartásával ment bele a békekötésbe. Semmiről le nem mondott, semmit el nem alkudott, csak a fokozatos teljesülés feltételébe egyezett bele. Azért szavazza meg a párt a honvédelmi költségvetést is, mert ez is egyik pontja a megkötött egyezésnek. Mihelyt azonban szabadkezet kap a ház többsége, akkor ismét megindul a harc a jogokért és ez a harc csak a nemzeti jogok teljes diadalával fog végződni. — A kormány iránt bizalommal viseltetik és a költségvetést elfogadja.

Samassa János: A tisztiek és a legénység között igen merőv az érintkezés. Arra kéri a minisztert, hogy ebben a kérdésben tegyen valamit a helyzet javítására. (Taps)

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: A jelenlegi kormány bizonyos kötött formák között foglalta el helyét, s különösen katonai kérdésben vannak nehéz helyzetben. Dacára azonban annak, hogy bizonyos kérdéseket nem érinthet, szólnia kell legalább azokról a kérdésekről, amelyek tárcájával szorosan összefüggnek.

A honvédség szolgálati ideje úgy van kimérve, hogy nagyon sokat kell dolgoznia tisztnek és legénységnek egyaránt, hogy ha hadászati feladatainak meg akar felelni. Igazán harcra képes azonban csak akkor lesz, ha a honvéd legénységet szaporítani fogják. Ausztriában már a honvéd tüzérség kereteit szervezik, neki is hő vágya, hogy honvéd tüzérséget állíthasson és hogy a honvédséget megfelelő létszámmal modern hadsereggé tegye.

Egy hang: Magyar szellemben!

Jekelfalussy Lajos: A szellemet tessék csak rám bízni. (Taps.) Nagy szükség van a létszám emelésére azért is, mert a honvéd tisztnek ugyyszólván egész esztendőben nincs alkalma egy hadikészültségű zászlóalját

látni, a melyet pedig háboruban vezényelni kell. A katonai becsületbírásgok tulszigorúságáról szólva, azt mondja, hogy azok a testületek is csak egyféle becsület fogalmát ismerik: A becsületét! A tisztiszolgák állami szolgálatát is kifogásolta egy képviselő. Erre csak azt feleli, hogy a tisztől csak nem lehet azt kívánni, hogy minden elementáris kényelmi szükségletéről sajátkezűleg gondoskodjék. A halálbüntetési fajokról Hodzsa képviselő ur elavult dolgokat állít, a mi úgy volt valaha ária Terézia korában, de ma már nem úgy van. (Derűtség.) Kéri a költségvetés elfogadását.

Több szónok nem lévén következik a részletes tárgyalás.

Brediciánu Coriolán: A csendőrség tételénél szóval fel és követeli, hogy a csendőrség ne egy politikai faktor, ne egy hatalmi tényező legyen, hanem kizárólag a közbiztonság, a személy és vagyoni védelmezője. E cél elérésére pedig mulhatatlanul szükséges, hogy a csendőrség a központi hatalom hatásköre alól kivetessék, ha úgy áll a dolog, hogy a rendőrség jogsértéseivel szemben a polgárságnak nincs védelme.

A ház a költségvetést részleteiben elfogadja s a honvédelmi miniszter jelentéseit a főrendiházhoz teszik át.

Következik

a pénzügyi tárca költségvetése.

Hoitsy Pál előadó: A pénzügyi költségvetés az előzővel szemben 5 millió 100,000 emelkedést mutat. Tételenként ki mutatja az emelkedéseket és kéri a költségvetés elfogadását. (Helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond: A kormány iránt bizalommal viseltetik és a költségvetést elfogadja, de föl kell szólnia, mert a jelenlegi költségvetéseket hibásoknak és igazságtalanoknak tartja. Elitéli a kormányok eddigi eljárását, a melylyel a ház budget jogát nemcsak nem respektálták, de egyenesen kijátszották. Egész budget jogunk egy fikció csak. Nagy aggodalmak vannak az iránt, hogy a jelenlegi pénzügyi kormány is felesleggyűjtő politikát folytat.

*

(Távirati tudósítás.) Szünet után Farkasházy Zsigmond és Maniu Gyula szólnak fel.

Wekerle pénzügyminiszter: Konstatálja, hogy a világon sehol sem hajtának be adót olyan kiméletesen, mint nálunk. A baj oka abban rejlik, hogy a hátralékok szaporodnak s ebből zavarok keletkeznek.

Azt is felpanaszolják, hogy a kormány keveset fordít a kulturára. Megállapíthatja, hogy kulturális haladásunk viszonylagos bármely európai állammal. A beruházásoknak az az álláspontja, hogy olyan beruházásokat szabad kölcsönből elintézni, amelyek közvetlen gyümölcsöznek. A többit csak a jövedelmekből lehet eszközölni. Az adóreformmal komolyan foglalkozik és már most ígérheti, hogy az ide vonatkozó javaslatok egy részét ősszel benyújtja. Kéri a pénzügyi költségvetés elfogadását.

Vázsonyi Vilmos a vasárnapi munkaszünettel kapcsolatosan a kistráfikosok dolgát teszi szóvá.

Wekerle kijelenti, hogy ő maga is szükségesnek tartja, hogy a mai állapotokon változtatások történjenek.

Elnök a vita folytatását holnapra halasztja.

— Ülés vége fél 4 órakor. —

KÖZIGAZGATÁS.

A Hortobágy hasznosítása.

Még egy bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

— július 24.

Az ugynevezett „hortobágyi“ bizottság ma délután 4 órakor megint ülést tartott Kovács József polgármester elnöklésével.

Eddig vallott állásfoglalásunkhoz hiven ezuttal sem akarunk a t. bizottság mai ülésével hosszabban foglalkozni. Miután azonban úgy láttuk, hogy a t. bizottság tagjainak egy része gőrcsően ragaszkodik ahhoz, hogy a nagyfontosságú kérdés ne kerüljön a közgyűlés elé, kénytelenek vagyunk egyrészt teljes részletességgel adni a vitát, másrészt a magunk részéről néhány szót fűzni a kérdéshez.

Szentesi János bizottsági tag ur és társainak küzdelme nem fogja a rokonszenvet lekötöni, mert céltalan, meddő és — enyhén szólva — éppen nem ildomos.

Minden józan ember vallja ma már, hogy a Hortobágyot hasznosítani kell. A módok és eszközök tekintetében lehet csak eltérés; a lényeg nem változhat, mert — merjük állítani — Debrecen gazdasági jövője függ ennek a kérdésnek eldöntésétől.

Szociális reformokra mindig szükség van minden városnak. S ha kínáló alkalmom van arra, hogy holt tőkét kamatoztatni lehet, az alkalmat meg kell ragadni.

Egyelőre ennyit kívántunk elmondani; lesz alkalmunk még bővebben is hozzászólni ehhez a kérdéshez.

Az ülésről szóló tudósításunk itt következik:

A tanácskozás.

Jelen voltak: Vecsey Imre főjegyző, Király Gyula tanácsos, dr. Magoss György főügyész, Zádor Lajos Kertész István, Márk Endre, Jármy Tamás, Szentesi János.

Elnök: Kovács József polgármester, jegyző: Varga Károly tb. tanácsos.

Elnök megnyitja az ülést, üdvözlő a bizottsági tagokat s bejelenti, hogy a bizottságnak legutóbbi ülését azért halasztotta el, mert több bizottsági tag bejelentette, hogy az ülésen nem lehetne jelen, s neki is a Boockay-szobor megtekintésére a fővárosba kellett utaznia.

Egyébként a mai ülést azért hivta különösebben össze, hogy a múlt ülés jegyzőkönyve hitelesítették, s azután a bizottság a további teendőkről tanácskozzék. Nem tartja célszerűnek, hogy a hortobágy hasznosításának kérdése továbbra is a bizottsági tárgyalások szűk körében maradjon. A kis bizottság mandátuma a jelentések letárgyalása után megszűnt, s meggyőződése szerint a kérdés teljesen megérett arra, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak plénuma elé kerüljön.

Következik a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása, amelyet Varga Károly tanácsos végez.

Szentesi János óvást emel az ellen, hogy Biró Géza neve és javaslata a jegyzőkönyvbe kerüljön.

Elnök: A bizottsági tag ur tévedésben van. Lesz gondunk rá, hogy felvilágosítsuk. Máltóztatnak a jegyzőkönyvet hitelesíteni?

Felkiáltások: Hitelesítjük, hitelesítjük!

Elnök: A jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelentem ki.

Szentesi János: Teljesen céltalan az a harc, amelyet itt mi, hárman — a bizottsági többség

ellen folytatunk. A magam részéről többé a bizottság ülésein nem fogok résztvenni. De lesz gondunk rá, hogy az erőszakosságok ellen küzdjünk (Ellenmondás) akármit mondunk, indítványozunk itt, süket fülekre találunk. Pedig nem érti itt alaposan senki ezt a kérdést s szándékosan a város lakosságának megrontására tör a bizottság.

Felkiáltások: Nem igaz. Hamis feltevés.

Elnök: A bizottsági tag ur nagyon egyoldaluan ítél. Mindamellet, ha a bizottságnak nincs kifogása ellene, — én szívesen beleegyezem, hogy Szentesi János ur óvása jegyzőkönyvbe foglaltassék.

Varga Károly jegyző: Szentesi ur téved. Felolvassa az első ülés jegyzőkönyvének azt a részét, amely Biró Gézát szakértőül felkérte.

Zádor Lajos: Visszautasítja Szentesi János azon vádját, hogy a bizottság szándékosan a város lakosságának megrontására tör. Hamis feltevés az ilyen, amikor a bizottság mindegyik tagja egyformán szívén viseli a város érdekeit. A kérdés megoldása sürgős, mert itt a tizenkettedik óra. Azok a szociális reformok, amelyeket a kormány tervez, előbb-utóbb magukban foglalják a Hortobágy hasznosítását is. Már pedig azt épen nem szeretné, ha a kormány a város megrontozása nélkül vinná keresztül a hasznosítást.

Elnök indítványozza, hogy a további bizottsági tárgyalások megszakításával egyenösen a közgyűlés elé terjesztessék a kérdést, meri már megérett arra.

Márk Endre szeretné, ha a bizottság részletes javaslattal állana elő a közgyűlésnek abban a tekintetben is, hogy a hasznosításra kiszakított terület milyen arányban lenne parcellázva. Ő is visszautasítja Szentesi János vádját. Az a kijelentés, hogy nem jön többé fel a bizottság üléseire, az erőszak útja.

Egyébként, ha a bizottság úgy látja jónak, nem ellenzi a kérdésnek a közgyűlés elé való terjesztését.

Szentesi János hivatkozik arra, hogy a gazdák legeltetési jogát nem lehet elvenni. k a legvégsőkig fognak küzdeni ellene.

Márk Endre úgy látja, hogy a debreceni polgároknak az erőszak a politikájuk. Mióta bekerült Debrecenbe, tapasztalja ezt. Pedig az az igazság, hogy a köz érdekeit kell tekinteni.

Jármy Tamás és Varga Károly felszólalása után Márk Endre indítványozza hogy a szakértőknek, akik nagy erkölcsi munkát végeztek, szavazzanak ezért köszönetet.

Zádor Lajos, Szentesi János és Király Gyula tanácsos szölkak még a tárgyhöz.

Elnök a szükséges felvilágosítások megadása után berekeszti a vitát és a felmerült indítványok felett elrendeli a szavazást.

Dr. Magoss György utólag még indítványozza, hogy a bizottság abban az irányban is terjesszen javaslatot a közgyűlés elé, hogy közép- és kis birtoknak mekkora területeket kíván kiszakítani a hasznosítandó 24000 holdból:

Ezzel kapcsolatosan Zádor Lajosnak az az indítványa, hogy 6000 hold 500 holdanként középbirtoknak, s 4000 hold terület 50—100 holdanként kisbirtoknak volna kihasítandó.

Király Gyula nem hive nagy-, közép- és kisbirtok rendszernek. Indítványa az volna, hogy 1300 hold egy tagban szakítottassék ki, míg a fennmaradó 22700 hold lehetőleg kis parcellákban a vasuti forgalom és más viszonyok figyelembevételével hasznosítottassék.

Jármy Tamás a kisbirtok holdjának számát 40-től 60 ig kívánja megállapíttatni.

Király Gyula tanácsos térkép alapján nyújtja a felosztásra vonatkozó felvilágosításokat.

A határozat.

Elnök szavazás alá bocsátja az indítványokat.

A bizottság többsége úgy határoz, hogy az egész kérdést a jelentésekkel együtt a közgyűlés elé terjeszti kipótolva azzal a javaslattal, hogy 14000 holdat nagy birtoknak, 6000 holdat 500 holdas parcellákban

középbirtoknak s 4000 holdat 40—60 holdas parcellákban kisbirtoknak kíván kihasítani. Elnök végül a bizottság nevében köszönetet szavaz a szakértőknek, s a bizottság tagjainak azért az alaposágért, amelylyel a kérdéshez hozzászóltak.

Az ülés az elnök elterelésével ért véget.

Egyház és iskola.

Segély az izraelita iskoláknak. A közgyűlés tudvalevőleg 134.000 korona segélyt nyújtott az izraelita iskoláknak. Miután saját kebelében a két zsidó hitközség nem tudott megállapodni abban a tekintetben, hogy a segélyből mekkorra összeg illesse mindegyiket, a tanács elrendelte, hogy Oláh Károly tanácsos elnöklése alatt egyezkedő bizottság üljön össze. Az egyezkedő bizottság hosszasan tanácskozott ma délután, de megegyezésre nem tudott jutni. Ilyenformán az egész ügy ismét a tanács elé kerül, amelynek bölcs belátására bízta a bizottság a döntést s csupán annyit kíván a tanácstól, hogy a két egyház lélekszámát vegye figyelembe a döntésnél.

IRODALOM.

„Peres Ügyekben Utmutató“ című könyv jelent meg Ujlaky Géza dr. fővárosi ügyvédétől. A mű célja, hogy a jogkésőknek vezérfonalul szolgáljon és ekép felfegyverezze őket a törvény azon parancsával szemben, hogy a „jog nem tudásával magát senki sem mentheti“. Nagyon szükséges nálunk ez ilyen munka, hiszen sok művelt ember nincs tisztában a legegyszerűbb jogi dolgokkal. Sokszor van valakinek igazsága, ügyét mégis elveszíti, minthogy igazat nem tudott bizonyítani. A most megjelent mű, mely a kívánalmakat mindenben kielégíti, valóban hiányt pótol. Rendszeresen ismerteti könnyű és világos nyelven a peres ügyekre vonatkozó tudnivalókat, a magánjogi alapelveket, majd azon peres ügyeket, amelyekben az ügyvédi képviselőt nem kötelező, az iparadottsági —, a bagatell —, járásbírósi —, cseléd —, gazdasági munkasügyeket, a kihágásokat, a végrehajtási eljárást, a törvénykezési —, ügyvédi —, végrehajtói költségeket és díjakat, az ingyenes jogvédelmet stb. A 144 oldalú könyv ára csak 60 fillér. Kiadja a Világosság könyvnyomdája r. t. (VII Nyár utca 1.) Budapesten. Megrendelhető a szerző Ujlaky Géza dr. budapesti ügyvéd utján is (V. Dorottya u. 11.) az ár és a postadíjak beküldése ellenében.

Öngyilkosság a kórház előtt.

Marólugot ivott.

A cselédleány tragédiája.

(Saját tudósítónktól.)

— július 24.

Megszokott, mindennapi eseményről számol be a krónika. Öngyilkosságot követett el egy cselédleány, megmérgezte magát, mert hogy nagyon el volt keseredve. Miért, miért nem, ki tudná annak igazi okát. Állítólag, mert a gazdája rosszul bánt vele. — Két krajcár áru zsiros szóda volt az eszköz, mely hathatósan elősegítette a célt, ami után a szerencsétlen anyyira vágyott. Ott fekszik kiterítve a közkórház halottas kamrájában. — Szépszáll leányzó. Egészen fiatal. Mindössze 18 éves. Aki megnézi, amint ott fekszik holtan az egyszerű feketére mázolt falkoporsóban, akaratlanul is elröppen ajkáról a sajnálkozó hang: kár érte.

Rosner Fülöp Simonffy utca 42 szám alatti lakosnál szolgált a leány. Demkó Juliánának hívták és Geszteréd községbe való. Nem régen került Debrecenbe. Csinos teremtés volt. Bolondult utánna baka, hu-

szár, civil. Nagyon sokan tették neki a szépet. Talán épen azt nem nézte jó szemmel a gazdája, avagy másért fedte meg kissé tulságosan erélyesen ma délután. Ezt a dolgot annyira a szívére vette, hogy elkeseredésében öngyilkossá lett.

Ugy négy óra tájban kiment barátnőjével, egy másik cselédleánnyal a nagyerdőre. Onnan bejövet egy darabig fel és alá sétált a közkörház előtti fasorban. Majd az ott közelben levő boltban vett két krajcárért zsiros szódát egy magával vitt bögrébe felolvasztva megitta.

A rettenetes méreg egy pillanat alatt megtette romboló hatását. A szerencsétlen irtózatosan kezdett jajveszékélni, elhajtotta kezéből a bögrét és beakart menni a kórházba. De csak a kapuig tudott támolyogni. Ott összerogyott. A portás aztán beszálította. Nyomban ápolás alá vették, azonban már nem segítheték rajta az orvosi tudomány. Alig egy órai kínlás után ki-szenvedett.

A szeretője egy déleleg, nyalka huszár, akivel hamarosan tudatták a szomorú hírt, mire felkereste már holtan találta.

A hadfi megkönnyezte a szép cseléd leányt, akit — mint mondta — a katonaságtól szabadulása után határozott szándéka volt feleségül venni.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

(Pesti Rigmusok.)

— július 24.

Ne nézd a cimét, olvasóm, ma,
Csalódnál benne módfelett,
Mivelhogy most Abbáziából
Irom e „pesti“ levelet.
Megmondom őszintén, a hogy van,
De szolgáljon mentségemül,
Hogy csaknem egész Budapest mnst
A Quarnero Café-ban ül.

Van itt ügyvéd, bíró, tanácsnok
És képviselő egyaránt,
S fölismered tüstént, ezer közt
A pesti asszonyt, pesti lányt.
Mert párja nincs a pesti nőnek,
Szépséges, bájos és kacér,
Ha nézed — a fürdőbe főként —
Fölpezdül benned mind a vér.

Egy szóval itt van most a pesti
Korzónak szépe mindahány,
S a parkban, strandon és a mólón
Cseng a magyar szó szaporán,
De az édes magyar beszédnek
E tájon nagy az ára ám:
Pénzünket adjuk Ausztriának —
Ó tulipán, szép tulipán!

Igaz, hogy én is itt vagyok most,
S méltán érhetne érte vád,
Hogy másnak vizet prédikálok,
S iszom Tokajnak szinborát,
De én, mint afféle poéta,
Csak átfutó vendég vagyok,
És „kedves“ osztrák sógoromnak
Egy rézkrajcárt itt nem hagyok.

S német dalt bár magyar cigány huz,
S magyar pincér hoz — pilsenit,
S bár kapni paprikát, — olajjal,
S stájer ló magyarul nyerit:
Megyek, futok, száguldok ismét,
S ha lábam magyar földet ér,
Ezt a búbajos, édes érzést
Föl nem cserélem semmiér . . .

F enő.

— **Menetrend a Debrecen—Sámsoni vonalon.** Az e hó 28 án meginduló Debrecen—Sámsoni vonalon a menetrend szerint a debreceni indóháztól hajnali 3 óra 57 p. kor indul az első vonat és Hajdusámsonba ér az erdő, a Gazdasági tanintézet (4:33) Pusztapallag (4:40) Dombostanya (5:16) érintésével 4 óra 58 perckor. A második vonat 12 óra 7 perckor indul és Sámsonba ér 1 óra 8 perckor. A harmadik délután 4 ó. 16 p. indul és 5 óra 18 p. érkezik Sámsonba. Ezen kívül a 6 ó. 28 p.-es, a 8 óra 6 p.-es, a 10 óra 22-es, a 2 óra 22-es és a 10 óra 14 es vonat kimegy a Gazdasági tanintézetig. Sámsonból Debrecenbe indul 5 óra 8 p. kor, érkezik 6 óra 8 p., a második 1 ó. 18 p., érkezik 2 ó. 23 és d. u. 5 ó. 28, érkezik 6:28 p. Főlemlítjük, hogy a h. sámsoni vasut megnyitása megváltoztatta a kisvasut menetrendjét is. A helyi vasut igazgatóságától erre vonatkozólag a következő értesítést kaptuk: A debrecen—hajdusámsoni h. é. vasut menetrendje kereskedelemügyi miniszter által helyben hagyatván, ezzel kapcsolatban a városi helyi vasut menetrendjét is meg kellett változtatnunk, mert a sámsoni és a helyi vonatok közlekedése csak így volt egymással rendszeres összefüggésben hozható. A menetrendet tájékozással ide mellékelve van szerencsének megküldeni és tisztelettel megjegyezzük, hogy délután 2 óra 52 perctől este 7 óra 31 percig, a 12 perckénti vonat közlekedést vettük föl a városi vonalon.

— **Darányi miniszter Debrecenben.** A sámsoni vasut 28 iki ünnepélyes megnyitásával kapcsolatosan mi is megírtuk, hogy Darányi Ignác földmívelési miniszter lejövetelét erre az alkalomra megígérte. Amint most illékes helyről értesítenek bennünket, Darányi miniszter nem a vasut megnyitási ünnepélyére jön le Debrecenbe, hanem későbbi időpontban és akkor, amidőn a vasut üzeme már rendes kerékvágásba kerül.

— **Apponyi Angliából.** Dowerből írják e hó 21 éről a „Bud. Tud.“ nak: Gróf Apponyi Albert, az interparlamentáris konferencia magyar osztályának elnöke, ma feleségével együtt ideérkezett. Miklós Ödön alelnök, valamint a magyar csoport tiz-tizenöt más tagja szintén megérkeztek, de a csoport zöme holnap vasárnap jön meg. — Apponyi Albert grófot már az angol partra léptekor magyar szó fogadta a Hungarian Society részéről s hogy az egyesület — azonnal átadhassa — a maga nemzetiszinü szalagos bokrétáját Apponyi grófnénak, *Felberman Lajos*, az egyesület alelnöke, *Ginever Arthur* és *Gineverné Györy Ilona* egyesületi titkárok fogadták. A konferencia tagjai ezután Londonba utaztak, ahol a tiszteletükre rendezendő ünnepségek közül ezeket emeljük ki: a képviselőház ebédje a Westminster Hallban, fogadás a windsori királyi palotában és a Lord Major estélye a Mansion Houseban.

— **Kivándorlások a megyéből.** Minden hónapban szomorú adatokkal szaporodik a kivándorlási statisztika. A gazdag, zsiros Hajdumegyéből, a hol ezelőtt nem is ismerte a falusi parasztnép mi a szegénység, megelégedésben elégedt — egyre nagyobb mérvet ölt a kivándorlás. Az e havi statisztika szerint 16-an hagyták el a megyétől a hazát s mentek messze idegenbe jobb sorsot remélve. — A kivándorlók nagyjából Hajdnbözörmény, Tiszacséze és Köröskény községbeliek.

— **A Hortobágy hasznosítása és a sáskajárás.** Más helyütt részletesen megírtuk, hogy a Hortobágy hasznosítása tárgyában beható vitát folytattak ma a város-házán s a polgármester indítványára elhatározták, hogy az egész ügyet sürgősen a közgyűlés elé viszik.

Az ilyen sürgősség és sietéshez nem igen szokott hozzá Debrecen nemes közön-sége — a városi tanács részéről. Hogy most mégis nagyon siet a tekintetes tanács, annak oka abban keresendő, hogy a sáskajárás immáron olyan mérvű, hogy kormány-beavatkozást igényel. A földmívelési miniszter valószínűleg arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy a sáskák kiirtása szempontjából fel kell szüntetni a felszántható területeket a Hortobágyon. És ugy nagyon könnyen megtörténhetik, hogy szükségrendelettel, amelyet országos fenyegető veszedelem esetén joga van kibocsátani a minisztertanácsnak, a kormány egyszerűen belenyúl a város autonómiájába és maga hasznosítja a Hortobágyot. Ez ellen aztán hiába apellálnának legeltetési jogukhoz — *Szentesi János* uramék.

Ezért van az egész lázas sietség. A városi tanács akkorára, amikor a miniszter vagy a kormány rendelkezése várható, már készen akar állani, hogy megmondhassa, ha az autonomia megcsorbítása helyezettnek kilátásba:

— **Kegyelmes urak,** — ime, a Hortobágy hasznosítása közgyűlésünk plénuma elé van terjesztve.

És ez előtt természetesen meg kellene hajolnia a kormánynak is legalább addig, amíg a hasznosítás kérdésében dönt a közgyűlés.

Tessék elhinni, tekintetes tanács, hogy más esetekben sem ártana az ilyen lázas sietség.

— **Jelentés a sáskaveszedelemről.** Kovács Gyula alispán ismeretes rendeletére ma a püspökladányi előljáróság küldte be a sáskaveszedelemről jelentését, mely szerint a község határában a legérzékenyebb pusztitást a sáskák az ágotai legelőn okozták, melyet óriási mennyiségben leptek el. Ezenkívül részleges fertőzések tapasztalhatók a kunlápasi, salamonpusztai és nagyszőke-szigeti területeken.

— **Vasutasok ülése.** A máv vasutasok országos szövetségének debreceni fiókja Ujlaki Henrik elnök elnöklété alatt ma délelőtt népes ülést tartott, melyen több érdekeit érintő kisebb, nagyobb ügyekkel foglalkozott. Apróbb személyi dolgok elintézésén kívül választottak az ülésen négy család tanácsadót. — Továbbá elhatározták, hogy a Budapestről elbocsájtott Fehér Ottó vasuti hivatalnok érdekében a szövetség utján lépéseket tesznek, hogy mozgalom indíttassék visszahelyezése iránt. Megállapodtak végül arra nézve, hogy a míg külön iroda helyiségük nem lesz a szövetségi üléseket az iskolateremben tartják.

— **Lelőtte a testvérét.** Nádudvar községben — mint tudósítónk jelenti — sajnálatos baleset történt tegnap délután. Straub Sándor budapesti tanárnak, aki családjával a városban nyaral kis leánykája a 13 éves Gzella az udvaron játszadozott, miközben a kezébe vette bátyjának — a ki verebekre vadászott — megtörtött flóbertjét s azt hívén, hogy nincs benne töltés, babrálgatni kezdte. Majd pajzánkodva ráfogta testvére a fegyvert, mely egyszerre elsült s a golyó a fiut találva, lábszáran súlyosan megsebesítette.

— **A vasutasok kirándulása.** A mindig vidám, jókedélyű vasutasok kedélyes szórakozásra készülnek. Laszgalner Kálmán máv. felügyelő kezdeményezésére tervbe vették, hogy társaskirándulást rendeznek a jövő hó közepén, Debrecenből az Uag völgyébe. A kirándulásban, mely igen kellemesnek és szórakoztatónak ígérkezik részvehet bárki is.

— **Ellopták a cifraszűrét.** Módos ember, ha megkárosodik belenyúl a tédfafiás, aztán rendbe jön minden, de a szegény ember, ha efféle baj éri, pötyögősebben esik neki. Kovács László csak egyszerű pásztor-ember, egyéb vagyona sincs neki, mint a kis gönce, tulipántokkal kivarrott cifra sűrű, azt is ellopták tőle. A gugyori pusztán érzte a gulyát tegnap délután, a melegtől kisse ellustulva, végig heverészett a gyepen, ahol elayomta a buzgóság. Mire felébredt a me-

ték mellőle a dráza jórágót, aminek ilyetén elvesztését bizony nagyon fájjalja. Szegény bojtár létére nem kerül neki hamarosan másira. A csendőrséghez folyamodott hát a szűr visszaszerzése iránt. Most aztán keresik is a tolvajt, de vajh' ki tudja, eltkerül e a cifra szűr.

x **LETZTER JOZSEF** fényképezési, festészeti és fényábrnyújtási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakóban.

x **Egy óriási bálna** hal minden esont-részt sikerült megszerezniem, úgy, hogy most a női mellfűzők készítéséhez a legki-tünőbb halesont anyaggal rendelkezem. Tá-kintettel a nagy mennyiségre, abban a ked-vező helyzetben vagyok, hogy minden elfogad-ható árban és vezetése alatt készítették eredeti párisi és angol model után bármi-lyen érzékeny alaknak megfelelő kényelmes mellfűzőt. A tisztelt hölgyközönség ezzel abba az előnyös helyzetbe jut, hogy nem lesz kénytelen más rossz rendszerű és szak-értelen nélkül készített fűzőket viselni, a mely esetleg a női szervezetre könnyen káros hatása lehet. Nagy raktárt tartok kész mell-fűzőkben 2 koronától feljebb. Javítást a leg-olcsóbban eszközölök. Szíves bizalmat és pártfogást kér tisztelettel Golstein Karolina, Debrecen, Fő piac, Lampracht-palota.

x **Utazók és ügynökök** fix fizetéssel és jutalékkal felvétetnek Schweitzer Tesivé-rek cégnél Debrecenben, Piac-utca 56.

x Az Arany Bika kávéházban minden este ol-gányzene.

Rablóvilág Temesvárott.

Leütötték a lórlól.

(Saját tudósítónktól.)

— július 24.

Temesvárott újra kizöldült a fű, rikoltanak a varjak s az erdőségek bokrai mögött megvillannak a bagoly-szemek.

Virágos nyelven szólva Temes-várott feltámadt a rablóvilág. Azok a régmúlt, már szinte feledésbe ment, gyönyörű idők, amidőn minden bokor-nak megvolt a maga szomorú, vagy vig története, aszerint, a mint mögötte áldozat vére hullott, vagy babáját öle-gette a zsvány.

Szép idők, de vajjon a XX. szá-zad modern lüktetése megtüri-e azt, hogy az emberélet lépten-nyomon ve-szélynek legyen kitéve, amidőn a köz-biztonság megóvására milliókat áldoz-évente az ország?

Aligha. A romantika kedves lehet a poétáknak, de szomorú világitást vet közelebről arra a városra, ahol fényes nappal feltámadhatott a rablóvilág...

Temesvári tudósítónk így távira-tozza az esetet:

Temesvár, július 24.

Temesvárott — úgy tetszik — feltámadt a rablóvilág. Ma reggel a város határában fekvő erdőségekben ugyanis a régi rablóvilágra emlékeztető módon támadta meg egy zsvány Erenberg Edgár tüzérfőhadnagy feleségét.

A támadás meglehetősen regényes kör-ülmények között történt.

Erenberg Edgár tüzérfőhadnagy ma reggel szalovaglásra indult feleségével, aki Temesvárot elismert szépség.

A főhadnagy előre lovagolt. Amikor már meglehetősen előre haladt, hátra nézett s meglepetve vette észre, hogy feleségének lova gaddáulul száguldozik utána. Rögtön visszavagolt. Egyik kanyarultnál meg is találta feleségét, aki ajultán feküdt a földön.

Az elszigetelési kísérletek csak nehezen tudták eszméltre téríteni. Mikor végre ma-

gához tért, elmondta, hogy utközben a bok-rok mögül egy ismeretlen alak ugrott elő, doronggal leütötte, azután elmenekült.

A főhadnagyné esés közben egyik kar-ját is eltörte.

A rendőrség szigorú nyomozást indított, hogy a rabló kilétét felfedezze. Ez azonban kevés reménnyel kecsegtet.

TÁVIRATOK.

Vasuti karambol.

Nagyszeben, július 24. A vizak-nai állomáson egy mozdony féke elro-moiván, nekirohant egy utasokkal telt fűrdővonatnak. Az összeütközés követ-keztében az utasok a nyitott ajtókon kiestek s nagyon sokan halálosan meg-sebesültek.

Dreyfuss szabadságon.

Budapest, július 24. Párisból jelentik: A lapok jelentése szerint Dr yfuss őrnagy három havi szabadságot kapott, a melyet Svájcban fog eltölteni.

Gyujtogatás.

Békéscsaba, július 24. Wenkheim Fri-gyes gróf ujkigyói uradalmában gyujtoga-tásból tűz támadt. Hatszáz kereszt buza és husz holdnyi terület lábánálló gabona telje-sen leégett.

Dinamitrobbanás.

Déva, július 24. Egy bécsi társa-ság a havason szentkutatókat végzett. Eközben a munkások vigyázatlansá-gából felrobbant a dinamittöltény, ami-nek következtében a társaság tagjai közül többen életveszélyesen megsebe-sültek.

Budapesti gabonaárzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 24.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Nyugodt iráyzat mellett 14.000 métermázsa került forgalomba gyengén tartott árakon. Egyébb gabonafajok közül tengeri nyu-godt, rozs és zab elhanyagolt, árpa válto-zatlan. Idő: boros.

Buza októberre	14.80—82.
Buza áprilisra	15.40—42.
Rozs októberre	12.64—66.
Rozs áprilisra	
Zab októberre	12.70—72.
Zab áprilisra	12.88—90.
Tengeri augusztusra	12.54—56.
Tengeri szeptemberre	12.58—60.
Tengeri 1907 májusra	10.48—50.
Repece augusztusra	32.60—80.

Szerkesztői-posta.

T. G. „Klerikalizmus“ egyházi jellegű irány melynek hívei az egyház és a papság szolgálatában allanak, annak igényeit és befolyását védelmezik, szellemét képviselik. A szabadelvűnek ellenlábasa.

M. N. De most meg, mi kérünk egy kis tü-relmet.

Trebla. Nem használhatjuk. A próza igen naiv: a versekben elnyűt témák vannak feldol-gozva eredeti felfogás nélkül s formailag sem kifo-gástalanok. Különbem sem illő más író álnevének használása.

B. J. Gy. A költeményt köszönettel vettük s közölni fogjuk.

Debreceni ipartestületi betegsegélyző pénztár.

Pályázati hirdetés.

A debreceni ipartestületi betegse-gélyző pénztárnál megüresedett számfej-tői állásra pályázat hirdettetik.

Évi javadalmazás 1600 korona.

Pályázati határidő: **1906 augusz-tus hó 2-án déli 12 óraig.**

A pályázati kérvények a pénztár hi-vatalában (Simonffy u. 1. sz. Városi bér-ház) a hivatalos órák alatt d. e. 9—12 ig, d. u. 3—5 óráig nyújtandók be, ugyanott megtekinthető a szolgálati szabályzat is.

Későn érkezett pályázatok figyelem-be nem vétetnek. A megválasztott tiszt-viselő állását azonnal elfoglalni köteles.

Próba idő 3 hó, melynek letelte után az igazgatóság dönt a véglegesítés felett. Debrecen, 1906. július hó 23.

402—3—1.

Zelinger Ede,
pénztári elnök.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónek bizonyult háziáru, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-csillapító szerek bizonyult kőszvényes, cédnái és megbőléseknél bedőzölés-képpen használva.

Megyelmentetés. Súlyos hamifárványok mint bevásárlókor óvatossá legyünk és csak olyan áruvet fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-lyezéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ám áruvetben 20 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyelővén minden gyógy-szerárban kapható. — Főszék: Török lözsef gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszerésznél
az „Arany orvosláshoz“, Prágában.
Közvetítésre szándékos. Kőszvényes pótléka.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor-és gyümölcsnedv-sajtókat

kézhajtásra Herculesnyomerő szerkezettel fa vagy vas

tányérral. — Gyümölcs- és

szőlő-őrleket,

bogyózógépeket,

Gyümölcs aszaló készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kértnek.

Még mindig!

Nagyválaszték hosszú és rövid száru se'lyem
cérna és glacc keztyükben.

Sérv-kötők, Has-kötők,
hátegyenesítők, műlábak, mű-
kezek, műfüzők mértékeszernti
készítéses és szakaszerü javi
tása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemek-
hez miniszteri rendelet szerint.

SCHÖN SÁNDOR

keztüi, kötszer- és orvosi műszer-tára,
DEBRECEN.
Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és efüle-
ges költségvetések
feljelen díjtalanul.

JÓ
REKLÁM
BIZTOS
SIKER

GOLDBERGER ÁY.

BUDAPEST, N. VAGY-UTCA 20. - HIRDETÉSI IRODA.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes ala-
pítvány folytán a debreceni ref. Egyház
tutajdonát képező azon földterület, mely
a hadházi-ut mentén az Apafy utca és
Ferencz József lovasági laktanya között
fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké
földaraboltatván: e házhelyek mérségelt
áron s igen kedvező részletfizetési föl-
tetelek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház
ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref egyház küldöttsége.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht-névvel
tisztá és ment káros alkatrészeketől.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György ur
Aussigban bárkinnek, a ki bebizonyítja
hogyan szappana a „SCHICHT“ névvel valamely káros
keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS“ vagy KULCS“-szappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármely mosási célra, ugymint:

saját használatra minden ruhaneműnél és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

Zacherlin

Nagyon segít és utól-
érhetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:**Debrecen**

Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Friseth Károly
Ganovszky Lajos
Grünberger és Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József

Berettyóujfalu:
ifj. Weiszberger Ignác
Ro hbart Nándor

Ermihályfalva:
Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Mórje

Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajduszoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weiszmann József

kereskedőknél.

MAGYAR Állam vasutak menetrendje

Ervényes 1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	25
m. á. vasutól	reggel	5	35
vásártérrel —	reggel	5	44
m. á. vasutól	d. e.	8	09
vásártérrel —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
S.-Sz. Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
vásártérrel —	d. u.	4	47
m. á. vasutól	este	7	—
vásártérrel —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérrel	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51

Bpestre érkezik:		óra	perc
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor. ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35

Budapestről Debrecenbe indul:		óra	perc
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:		óra	perc
Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31

B.-Sz. Mihály		óra	perc
vásártérre —	reggel	7	33
mávasúthoz	d. e.	7	40
vásártérre —	este	6	22
mávasúthoz	este	6	28
vásártérre —	d. u.	8	29
mávasúthoz	d. u.	8	35

F.-Abony felől		óra	perc
vásártérre —	d. u.	7	44
mávasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Tavaszi és nyári idény 1906. évre. VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK.

Egy szelvény ára 3'10 mtr. (K 7.—, 8.—, 10.— jó(hosszú, teljes férfisl. (K 12.—, 14.— jobb tönnyre elegendő (kabát, (K 16.—, 18.— finom nadrág és mellény) csak (K 21.— legfinomabb (valódi yapjuból.)

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K. 20.—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kangarn stb., gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

Siegel-Imhof, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállítáért felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveteit fenti cégnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA** ékszerüzletet megszerezvén, hogy a n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet a helybeli piacon 24 éve létező üzlettemmel **egyesítettem.**

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad **Löfkovits Arthur** cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is, hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is olcsóbban szolgálhatom.**

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői annál szivesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni, mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgálatra, óriási választékra és a **lehető legjutányosabb árakra** találnak.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlva

vagyok kész szolgálója

Löfkovits Arthur

óras és ékszerész.

DEBRECEN.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre: . . . . . 28 k.
Félévre: . . . . . 14 „
Negyedévre: . . . . . 7 „
Egy hónapra: . . . . . 2 k. 40 f.

Gyönyörű **ALBUM**-ajándék karácsonyra **AZ UJSÁG** minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: **„AZ UJSÁG“** kiadóhivatala,

Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.